Ahti Fagerblom 5.5.2025

Talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Talousvaliokunta 9.5.2025, kirjallinen lausunto

Asiat: E 8/2025 vp Kilpailukykykompassi, E 15/2025 vp Puhtaan teollisuuden ohjelma ja E 17/2025 vp Kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma

Pyydettynä lausuntona kilpailukykykompassia, puhtaan teollisuuden ohjelmaa sekä kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelmaa koskevista muistioista Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Suomen näkemykset EU:n kilpailukyvyn turvaamisesta unionin vahvuuksia kehittämällä ja suotuisaa investointiympäristöä luomalla ovat kannatettavia
- Suomelta tarvitaan vahvaa jatkovaikuttamista, jotta puhtaan teollisuuden ohjelmassa esitetyistä yleistasoisista politiikkatoimista konkretisoituu hyötyjä Suomelle
- Markkinaehtoisuus ja teknologianeutraalisuus ovat tärkeitä lähtökohtia suotuisalle investointiympäristölle

E 8/2025 vp Kilpailukykykompassi – Sääntelyn keventäminen on tervetullutta

Suomen EU-vaikuttamisen avaintavoitteisiin kuuluu biotalouden edistäminen ja on tärkeää, että biotalouden suomat mahdollisuudet otetaan huomioon EU:n teollisuuspolitiikassa. Suomen on tärkeää olla mukana vaikuttamassa uusiin säädöshankkeisiin, jotka liittyvät biopohjaisten materiaalien edistämiseen, luvitusprosessien sujuvoittamiseen, valtiontuki- ja investointivälineiden kehittämiseen sekä edelläkävijämarkkinoiden luomiseen.

Sääntelyn järkevä keventäminen ja sisämarkkinoiden syventäminen tukevat vientiteollisuuden kilpailukykyä. Suomen on tärkeää osallistua EU:n kauppapolitiikkaa ja kauppasopimuksia koskevaan päätöksentekoon, jotta voidaan turvata suomalaisyritysten vientimahdollisuudet.

Kilpailukykykompassi esittää rahoituksen vahvistamista mm. EU-budjetin uudelleenkohdentamisella, kilpailukykyrahaston luomisella sekä valtiontukisääntöjen joustavoittamisen kautta. Rahoituksen tulee perustua oikeudenmukaisuuteen sekä hankkeiden laatuun ja vaikuttavuuteen (ns. excellence-based).

E 15/2025 vp Puhtaan teollisuuden ohjelma – Suomelta tarvitaan vahvaa jatkovaikuttamista biotalouden edistämiseksi

Metsäteollisuuden mielestä puhtaan teollisuuden ohjelma on tervetullut suunnitelma, jonka avulla tavoitellaan nykyistä kilpailukykyisempää ja vähäpäästöisempää teollisuutta Eurooppaan.

Ahti Fagerblom 5.5.2025

Suomen kannassa todetaan osuvasti, että puhtaan teollisuuden ohjelma sisältää lukuisia ehdotuksia, mutta ei sisällä niitä koskevia yksityiskohtia. Tämä on tärkeä huomio ajatellen Suomen jatkovaikuttamista, sillä tulevia toimenpiteitä koskevat yksityiskohdat ratkaisevat auttaako ohjelma myös suomalaista teollisuutta uudistumaan ja parantamaan kilpailukykyä.

Suomen kanta korostaa johdonmukaisen ja pitkäjänteisen EU:n ilmastopolitiikan tärkeyttä investoinneille ja toisaalta muistuttaa, että ilmastolainsäädännössä on huomioitava maankäyttösektorin nykytilanne ja epävarmuudet. Suomen jatkovaikuttamisessa on tuotava voimakkaasti esille, että maankäyttösektorin ilmastokysymysten osalta on aika tunnustaa, että tähän asti harjoitettu LULUCF-sääntely ei toimi. EU:n ilmastopolitiikan uskottavuuden vuoksi nyt on oikea hetki arvioida uudelleen maankäyttösektorin rooli ilmastopolitiikassa.

Erityisesti metsänieluihin liittyvät suuret epävarmuudet sekä yhteismitallisuuden puute eri jäsenvaltioiden mittaus- ja laskentamenetelmissä ovat pitkään olleet tiedossa, mutta asia on sivuutettu. Suomen tulee jatkossa hakea jäsenvaltioista yhteistyökumppaneita, jotta komissio pysähtyy tämän asian äärelle ja hakee realistisia vaihtoehtoja nykyisenkaltaisen LULUCF-sääntelyn tilalle. Suomen tulee biotaloutta edistäessään varmistaa, ettei hiilimarkkinamekanismeilla päädytä jarruttamaan puun saatavuutta jalostukseen vaan päinvastoin parantamaan metsien kasvua ja elinvoimaa.

Yllä mainitut asiat ovat linjassa Suomen kannan kanssa, joka korostaa biotalouden tunnistamista horisontaalisesti eri ohjauskeinoissa pyrittäessä biotaloutta vauhdittavaa politiikkakoherenssiin. Vastaavaa linjakkuutta tarvitaan myös muissa puhtaan teollisuuden ohjelman sisältämissä teemoissa. Esimerkiksi edelläkävijämarkkinoita edistettäessä Suomen on varmistettava, että biotaloustuotteet (kuten pakkaukset, tekstiilit sekä biogeenisen hiilidioksidin hyötykäytön ja vetytalouden myötä mahdolliset synteettiset polttoaineet, kemikaalit ja muovit) ovat mukana uusia markkinoita edistettäessä. Lisäksi Suomen kannassa mainitun energiaverodirektiivin yhteydessä Suomen on varmistettava, että bioenergia ei joudu verotuksen piiriin. Vero antaisi signaalin, että biomassan käyttö rinnastettaisiin jollakin tasolla fossiilisiin raaka-aineisiin.

Suomen kanta pitää hyvin esillä biotalouden merkitystä huoltovarmuudelle. Kannassa tulisi kuitenkin painottaa enemmän ”Made in Europe” -ajattelua, jolle on Euroopassa nyt myötätuulta. Esimerkiksi metsäteollisuuden tuotteet tehdään valtaosin eurooppalaisista raaka-aineista ja tuotteet kulutetaan sekä kierrätetään pääosin Euroopassa. Suomelle olisi luontevaa tuoda esille, että puurakentamisen edistäminen julkisilla hankinnoilla olisi hyvin linjassa biotalouden ja ”Made in Europe” -ajattelun kanssa, mutta se myös vähentäisi fossiilisia päästöjä ja varastoisi biogeenistä hiilidioksidia.

Teollisuuden sähköistäminen korostuu puhtaan teollisuuden ohjelmassa ja nähtävissä on, että Euroopan komissio suosittelee sähköistämisen tukemista myös vuoden 2030 jälkeen. Sähköistämisen tukeminen voi kytkeytyä esimerkiksi hiilidioksidin talteenottoon ja hyötykäyttöön sekä vetytalouteen, joita Suomikin pitää tärkeinä tulevaisuuden mahdollisuuksina. Suomen tulisi kansallisesti tehdä pikainen päätös teollisuuden sähköistämistuen jatkamisesta sekä edistää asiaa myös EU-tasolla.

Ahti Fagerblom 5.5.2025

E 17/2025 vp Kohtuuhintaisen energian toimintasuunnitelma – Kohti sääntelyn yksinkertaistamista ja teknologianeuraalisuutta

Suomi pitää kannassaan hyvin esillä markkinaehtoisuutta ja teknologianeutraalisuutta, joiden avulla puhdas siirtymä voidaan toteuttaa kustannustehokkaasti ja EU:n kilpailukykyä vahvistaen. Metsäteollisuus kannattaa Suomen investointihakuista lähestymistapaa, jossa uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevien toimien prioriteettina on oltava fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen.

Suomen halu tukea komission pyrkimyksiä sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi on kannatettava. On erinomaista, että Suomi vaatii myös kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamista.

Energiaverodirektiivin uudistuksen osalta Suomi tuo hyvin esille, että päätös verotasosta kuuluu jäsenvaltioiden verosuvereniteetin piiriin. Suomen on jatkovaikuttamisessa huolehdittava siitä, että bioenergia ei joudu verotuksen piiriin.

Suomen tulisi jatkovaikuttamisessa varmistaa, että fossiilisten päästöjen vähentämisessä Suomen edelläkävijäasema ei estä EU-rahoituksen saamista energiainfrastruktuuriin (mm. sähköverkot) tehtäviin investointeihin.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja